

(א) ועי' תוספות בטורות
כג: ד"ה משנת (ב) ולעיל
מט: ויש"ו (ג) ולקמן סא:
ועי' (ד) ולקמן ע: סא:
(ה) ולעיל נט: (ו) ויל' ויב'
אלעזר טי' מהרש"ל
(ז) ויקרא כלא (ח) ויל'
ד"ה בן יעקב.

תורה אור השלם

1. אלקנה וברושע
וחללה וזה את אלה לא
יקח כי אב בתוליה
מעמי יקח אשה.
ויקרא כא יד
2. ולא יחלל זרעו בעמיו
כי אביו י' מקדש.
ויקרא כא טו
3. ולאחר הבתולה
הקדושה אלו אשר לא
יקחה לאיש לה נשוא:
ויקרא כא ג

גליון הש"ס

נפ' אב"ר ר"ה אב"ר
הלכה בראב"י עי' מוס'
בטורות דף כג ע"ב ד"ה
משנת: שם וז"ל ברא
אב"ר ע"פ אב"ר רב.
מדברי מוס' לעיל דף טו
ע"ב ד"ה וכן מובא דל"ג
סא אב"ר וכן הוא לקמן
ע"ב ע"ב: דאב"י סב
יש חלל מחייבי עשה. עי'
לקמן דף טו ע"ב מדי
מחלל:

הגהות הב"ח

(א) נפ' בזה אמר רב
עמרם אין הלכה כחלל
ומינות אמר רב נחמן:

מוסף רש"י

שאלו משלם קנס במפוסה. שאם מפוסה היא אהנו ליה נשואין
למפטרית מקנסא שהמפסה אין משלם קנס אלא כשאלו כונסה
דכתיב אם מאן ימאן (שמות כב) אבל אם מהור ימהרנה לו לאשה
לא יתן כלום אבל אונס נותן מיד
(דברים כב) ונתן האיש השוכב עמה
ולו תהיה לאשה: אמרם לשמעאל.
לזה דרש הונא דלמר ומוציאה בגט:
סופה להיות מוכס עץ סחטיו.
סופה להיות בעולה בעולה: ואם
נשא נשוי דקתני לגמרי קאמר
דמותר לקיימה הואיל ולעלמו נבעלה
וסופה להיות בעולה לו: סבר לה
כר' אלעזר. דלמר (לקמן דף סא):
פנוי הבא על הפנויה שלא לשם
אשיות עשהא זונה וקיימה עליה בלאו
ומחייבי לאוין דכהונה היו הולד חלל:
כר' עמרם לקמן בפירקין (סא):
כר' חלל מחייבי עשה. ור' אלעזר:
כ"י לא כר' אלעזר סבירא ליה ולא
זונה היא ולא קיימה עליה בלאו אלא
נבעה דכתיב בתולה יקח ולא בעולה
ולאו הבא מכלל עשה עשה: וסחי
לא יחלל אכולו. ואפי' אכחולה יקח
ולא בעולה דעשה הוא: אלה הפסיק
הענין. דכתיב אלה בתר מחייבי לאוין
לנשמועין אלה שהן מחייבי לאוין
חלוקין מדין מחייבי עשה: למעוטי
נדה. שאם בא כהן על אשתו נדה
אין הולד חלל: ולכפיה לבסוף.
הואיל ולאו לפלוגיניהו אחי: קשיא.
לכד אפי' דמוקי פלוגיניהו בטעמא
דחייב קדשי: אחסור ארוסה. אל
כהן הדיט אבל נשואה פשיטא לן
דלון מטמא דכתיב (ולאחותו בכחולה:
אנוסה ומפוסה. אחותו שנאנסה או
שנתפסה: דכרי הכל אין מטמא
לה. וטעמא דכולהו מפרש לקמן:
ומוכס עץ אין מטמא לה דכרי ר"ש.
ר"ש לטעמיה דלמר דמתניתין מוכס
עץ אסורה לכ"ג אלמא לאו בכלל
בתולה היא: שאינה ראויה לכ"ג אין
מטמא לה. דהכא והכא בתולה
מכרי: דכרי כל אדם. ואפי' לרבי
מאיר דפסיל צוגרת לכהן גדול הכא
לענין טומאה איתרבי דלקמן: פרט
לאנוסה ומפוסה. שאינה בתולה:
יכול שאני מוציא אף מוכס עץ. שאינה
בתולה: לרבות אם הארוסה.
ואיטריך לרבותא דלא תימא אשר
לא היתה פרט לארוסה שהיתה לאיש
דהיה לשון קידושין היא: ה"ג למא
לי קרא וזה אמר ר"מ כפולה מקלה
בטולים משמע. לעיל אמר הכי
מדאיטריך למכתב דבתולה לגבי כ"ג
להוציא את הצוגרת לר"מ מכלל דבתולה
צוגרת נמי משמע: מהסס. כי
ימא אפי' נערה בתולה (דברים כב):
מדשנבקה

שאין משלם קנס במפוסה אול רב גביהה
מבי כתיב אמרה לשמעאל קמיה דרב אשי
אמר ליה והא רב ור' יוחנן דאמרי תרוייהו
"בוגרת" ומוכת עץ לא ישא וואם נשא נשוי
אלמא סופה להיות בוגרת תחתיו סופה
להיות מוכס עץ תחתיו הכא נמי סופה
להיות בעולה תחתיו קשיא: אנוסת חבריו
ומפוסת חבריו לא ישא ואם נשא ר' אלעזר
בן יעקב אומר הולד חלל וחכמים אומרים
הולד כשר: *אמר רב הונא אמר רב ה"הלכה
כר' אלעזר בן יעקב וכן אמר רב גידל אמר
רב הלכה כרבי אלעזר בן יעקב איבא
דאמרי אמר רב הונא אמר רב מאי טעמא
דכרי אלעזר בן יעקב סבר לה כרבי אלעזר
ומי סבר לה כותיה והא קיימא לן "משנת
ר' אלעזר בן יעקב קב ונקי *ואילו בהא
*אמר רב עמרם (א) אמר רב אין הלכה
כרבי אלעזר קשיא רב אשי אמר ביש חלל
מחייבי עשה קמפלגי *רבי אלעזר בן יעקב
סבר חלל מחייבי עשה ורבנן סברי
אין חלל מחייבי עשה מ"מ דראב"י דכתיב
יאלמנה וגורשה וחללה וזונה את אלה לא
יקח כי אם בתולה וגו' וכתיב *ולא יחלל
זרעו בעמיו אכולהו ורבנן אלה הפסיק
הענין ורבי אלעזר בן יעקב אמר
אלה למעוטי נדה כמאן אזלא הא
דחניא מאלה אתה עושה חלל ואי אתה
עושה חלל מנדה כמאן כרבי אלעזר
בן יעקב ורבי אלעזר בן יעקב נכתביה
לאלה לבסוף קשיא תנו רבנן אחרות
ארוסה רבי מאיר ור' יהודה אומרים מטמא
לה רבי יוסי ורבי שמעון אומרים אין
מטמא לה אנוסה ומפוסה ד"ה אין מטמא
לה ומוכת עץ אין מטמא לה דכרי ר' שמעון
שהיה ר' שמעון אומר ראויה לכ"ג מטמא
לה שאין ראויה לכ"ג אין מטמא לה ובוגרת
מטמא לה דכרי כל אדם מאי טעמא דר"מ
ור' יהודה דדרשי הכי *ולאחותו הבתולה
הפרט לאנוסה ומפוסה יכול שאני מוציא
אף מוכס עץ ת"ל אשר לא היתה לאיש מי
שהייתה על ידי איש יצאה זו שאין הוייתה
על ידי איש הקרובה לרבות הארוסה ואלו
לרבות הצוגרת הא למה לי קרא והאמר
רבי מאיר בתולה אפילו מקצת בתולה
משמע איצטרך סלקא דעתך אמינא גילף
בתולה בתולה מהתם מה להלן נערה
אף כאן נמי נערה קא משמע לן ורבי
יוסי ורבי שמעון מאי טעמיהו דרשי
הכי ולאחותו הבתולה פרט לאנוסה ומפוסה ומוכת עץ אשר
לא היתה פרט לארוסה הקרובה לרבות ארוסה שנתגרשה
אליו לרבות את הצוגרת הקרובה לרבות ארוסה שנתגרשה
והא

שאין משלם קנס במפוסה. ואם תאמר וכיון דנעיה גט ואי
לה כחובה כמו אלמנה לכ"ג דיש לה כחובה כדאמרין
בשם מותרות (לקמן דף פה) וסא אפי' דאסורה מן התורה וא"כ
מאי נפקא מינה דלון משלם קנס הרי יש לה כחובה ומה לי קנס
ומה לי כחובה ואמר ר"י דנפקא
מינה אם מחלה לכחובה ועוד נפקא
מינה דלא משלם מן העדיות כדון
קנס אלא מן הדיבורים כדון כחובה
אשה ועוד דכחובה בעולה דרבנן
ועוד נראה דהא דלמר רב מוציא
בגט היינו מדרבנן ולהכי נקט פלוגתא
י' דכרי כחכמים חכירו דכחכמים
עלמנו מודה דלא היו חלל ומיהו מצינן
למימר דנקט אנוסת חכירו להודיעך
כיון דרבנן דמכשרי: סופה להיות
בעולה תחתיו. ואין לומר דמוציאה
בגט דקאמר רב היינו לרבי אלעזר
דלמר פנוי הבא על הפנויה עשהא
זונה דהא רב אביימא קאי ובריימא
דלא כרבי אלעזר דהא אמרי רבנן
הולד כשר: חלל מחייבי עשה.
מימיה כיון דלא יחלל קאי נמי אבעולה
לרבי אלעזר בן יעקב אם כן אין
זה חייבי עשה גרידא דלא יחלל לאו
הוא דקאמר בפרק בתרא דקידושין
(דף עה.) בעל לוקט משום לא יחלל:
אלה הפסיק הענין. ולא מוקמינן
לא יחלל אבעולה אפי' דמימיה סליק
משום דמיסתבר טפי לאוקמי אחייבי
לאוין: ואי אתה עושה חלל מנדה.
במדת כהנים מפרש דליתרין דלא
נילף דליהי חלל מקל וחומר מהכי
שהם חייבי לאוין תימיה דמה לאלמנה
וכיוצא בה שכן הן עומן מתחללות
וכי תימא ה"נ כיון דבא עליה
עשהא זונה הא לא היו זונה כיון
דמפסי וזה קידושין: אליו דרבות
הבוגרת. ואם למה לי אליו נרבי
צוגרת מולא היתה לאיש דמרבנן
מימיה מוכס עץ וי"ל דאי לאו אליו
הוא מוקמינן לא היתה לבוגרת
גרידא דצוגרת מסתבר לרבות טפי
ממוכת עץ משום דמוכת עץ איתעביד
בה מעשה ולהכי מוקי אליו דכתיב
כרשא לרבות צוגרת ולא היתה לאיש
דכתיב בסוף מוקי למוכת עץ וכן
משמע דצוגרת עדיפא ממוכת עץ
דהא צוגרת לא פליגי דקדמי
וצוגרת מטמא לה דכרי כל אדם
ועוד נראה דממשמעות בתולה
מימעטא מוכס עץ אפילו לרבי מאיר
מדפריך גבי צוגרת והא למה לי קרא
וגבי מוכס עץ לא פריך הכי ולהכי
מוקי קרא קמא צוגרת וימא נמי
השתא הא דדרשין דרשא דאשר לא
היתה לאיש כרשא אפי' דכתיב
בסוף משום דממשמעות בתולה הוא
לן למעוטי מוכס עץ הולך לפרש
דמתרבי מאשר לא היתה לאיש:
גילף בתולה בתולה מהתם. אומר
ר"מ מהתם היינו מכ"ג ולא
כמו שפירש בקונטרס דמפוסה דאונס
ומפוסה קאמר וכן נראה לר"י דהא
בכולה שמעאל לא איירי בצאונס ומפוסה

ע א מ"י פ"ו מה'י
אסורין בזה הל"י י:
עא ב מ"י שם הל"י י:
עב ג מ"י שם הל"י י:
עג ד מ"י שם פ"י הל' י:
עד ה מ"י שם פ"י קנב
טו"ש"ע אפי' עימן וספיק
ח:
עד ה ז ח מ"י פ"ב
מה'י אצל הל"י יא
סמג עיני נח ואלוין ילה
טו"ש"ע י"ד סמג עג
ספיק ד:
עד (ה) מ"י שם הל"י י
טו"ש"ע ס:

תוספות ישנים

אלה למעוטי נדה. כמאן
אזלא כר' אלעזר בן יעקב.
משמע אצל לרבנן לא מצי
אחי וסביר דיש חלל מנדה
וא"כ ימיהא ניף לומר
דעשה חלל מנדה אי מקי'
דגרימא שאין בה לאו
שאני גרימא עשהא עומא
מתחללת ופוסל צניעותו
מתמיה דכי נשא תאמר
בגדה דלא פסלה דהא
אית בה הוי' וז"ל כיון
דבעל עשהא זונה דהא
כיון דמפסי בה קדישי
לא הייב כפאר מחייבי
כדיות וזי מאלמנה לכה"ג
מה לאלמנה שכן היא
עומא מתחללת דלעיל
דל"ל היא עומא מתחללת
מקי' דלמא אסור הכונה
שאני דכרשית לעיל וי"ל
ליף מתלמנה ומלרי שני
פוסולים וזני פגוס אף
אזי אית נדה. וקסני
האי מנא דעדינן שפיר
לד השיה היבא דהא היא
אסור כהונה ואיך אינו
אסור כהונה דכרשית
לעיל. וז"ל בן יעקב
ניחא דאצטרך קרא למימר
דאי אית עשהא חלל
מנדה דכ"ד דליף מחייבי
עשה דיש חלל מהס
אליה דדידי: אליו לרבות
הצוגרת. תימיה למה לי
קרא כיון דרבינן מוכס עץ
משום שאין הוייתה ע"י
אפי' צוגרת דצוגרת
נמי אין הוייתה ע"י אפי'
יבס כי עדיפא יתיר צוגרת
ממוכת עץ משום וא"כ
למחשבי בה מעשה וא"כ
כיון דחיינן מוכס עץ כ"ש
צוגרת וי"ל דכ"ד דצוגרת
גרימא מוכס עץ משום
דאשתני נוסה ומל' היתה
לאיש לא נפקא דשמא קרא
לא איירי אלא בדבר שבה
ע"י מעשה:

ולא ה"ל למימר מהתם אלא ה"ל למימר צוגרת אלא מהתם אלא מהתם היינו כ"ג דכפירש ר"מ דאירי ציה ומשום דכרי שמעון
גמרה מהתם קא סלקא דעתך ניילף מהתם דקאמר ראיה לכהן גדול מטמא לה כי' ועל כרחך לא לסימנא בעלמא נקטיה מדפריך
בסמך וזה אמר רבי שמעון ראיה לכ"ג כי' ואי פריך משום דלון הכלל אמת מהא לא הוה משני מידי אלא ודאי פריך דמכ"ג
ה"ל למילף ומוכת עץ מהתם גמר לה רבי שמעון דקדמי צדיקא דהאיה לכ"ג כי' דאי לאו דמעטיה דחמנא מוכס עץ
מבמחילה עד שיהי כל בתוליה קיימין וגמר מהתם ה"ל למדרש הכא מי שהייתה על ידי איש יתה מוכס עץ והוה ילפין התם מהכא:
והא

